

Nr 26

Bevillningsutskottets betänkande i anledning av väckta motioner om förbud mot utminuterings- eller utskänkningsställen, att gälla jämväl intendent för utskänkningsärenden (distriktschef)»; samt

Till bevillningsutskottet har hänvisats följande inom riksdagen väckta, av utskottet till behandling i ett sammanhang upptagna motioner, nämligen

1) de likalydande motionerna I: 58 av herrar *Lindahl* och *Lindgren* samt II: 88 av fru *Johansson m. fl.*, vari hemställts »att riksdagen måtte besluta utvidga rätten att besluta om avstängning av alkoholmissbrukare från inköp av rusdrycker från utminuterings- eller utskänkningsställen, att gälla jämväl intendent för utskänkningsärenden (distriktschef)»; samt

2) de likalydande motionerna I: 93 av herr *Johan Persson m. fl.* och II: 90 av herr *Hamrin* i Jönköping *m. fl.*, vari hemställts, »att riksdagen måtte besluta om tillägg till rusdrycksförsäljningsförordningen § 16 av innebörd, att utminuteringsrum ej må äga rum de två närmaste dagarna före varje större helg, d. v. s. julafton och dagen före julafton, dagen före långfredagen (skärtorsdagen), påskafton, pingstafton och dagen före pingstafton samt midsommarafton och dagen före midsommarafton; samt

att vederbörande utskott måtte utarbeta förslag till den härför erforderliga lagtexten».

Beträffande de skäl, som anförts till stöd för de i motionerna framförda yrkandena, får utskottet, i den mån redogörelse härför inte lämnas i det följande, hänvisa till motionerna II: 88 och II: 90.

Enligt 16 § rusdrycksförsäljningsförordningen den 26 maj 1954 må utminuteringsrum äga rum å söckendagar från klockan 9 till klockan 18 eller å dag före sön- och helgdag till klockan 16.

I proposition nr 151 till 1954 års riksdag, som innehöll förslag till den ovan angivna bestämmelsen, anförde föredragande departementschefen i anslutning härtill bl. a. följande.

Utminuteringsrummen har utan tvivel viss betydelse ur nykterhetssynpunkt. Denna betydelse får dock icke överdrivas. Det torde med fog kunna göras gällande, att den i nykterhetshänseende mindre skötsamma delen av kunderna alltid kommer att ha tid att passa butikernas expeditionstider. Inskränkningarna går främst ut över den i nykterhetshänseende oförvitliga delen av kundkretsen, som ju utgör det stora flertalet. De nuvarande rummen är så lagda, att utminuteringsbutikerna stänges, innan den dagliga arbetstiden för stora delar av allmänheten är slut. Att bortovaro från arbetet föranledes av rusdrycksinköp är icke någon tilltalande konsekvens av nykterhetspolitiskt motiverade inskränkningar.

Med hänsyn härtill vill jag i enlighet med kommittén förorda en viss utsträckning av affärstiderna. De av kommittén föreslagna tiderna är enligt min mening väl avvägda. Försäljningsorganet bör givetvis, om de lokala förhållandena ger anledning därtill, kunna inskränka tiderna. Härvid bör emellertid tillses att man icke utan synnerligen starka skäl betager kunderna möjlighet att göra inköp efter arbetstidens slut. Som regel bör därför butikerna hålla öppet till klockan 18 åtminstone någon eller några dagar i veckan.

Genom 1954 års reformer, vilka trädde i kraft den 1 oktober 1955, erhöll i princip varje medborgare möjlighet att utan förprovning göra obegränsade inköp av rusdrycker i vilken butik han önskar. Undantagna var ungdomar under 21 år samt personer som av nykterhetsnämnd förbjudits att inköpa rusdrycker, vidare den som vid inköpstillfället var synbarligen berörd av alkoholhaltiga drycker eller andra berusningsmedel. Inköpsförbud kunde meddelas mot alkoholmissbrukare samt mot den som dömts för olovlig försäljning. Om särskild anledning förelåg att misstänka att rusdrycker inköpts i och för olovlig överlåtelse kunde butikspersonalen vägra utlämning.

De förbud, som nykterhetsnämnderna kunde utfärda, riktade sig mot missbrukaren, vilken vid straff förbjöds att inköpa rusdrycker. I princip ankom det på länsnykterhetsnämnd att företa sådan åtgärd, men rätten kunde av länsnämnden delegeras till kommunal nykterhetsnämnd.

1956 års rusdrycksförsäljningsutredning behandlade i sitt den 7 januari 1957 avgivna betänkande med ändrade riktlinjer för rusdrycksförsäljningen även frågan om avstängning av missbrukare. Därvid föreslog utredningen att reglerna om avstängning av missbrukare skulle effektiviseras. Anordningen att nykterhetsnämnd vid bötesansvar kunde förbjuda missbrukaren att köpa hos systembolaget borde avskaffas. I stället skulle nämnden meddela bolaget att den beslutat föranstalta om att rusdrycker inte skulle utlämnas till missbrukaren. På grundval av dessa meddeladen hade bolagets distriktsförvaltningar att upprätta lokala spärrlistor. Ett utvidgat samarbete skulle äga rum mellan bolaget och nykterhetsnämnderna. Med hjälp av spärrlistorna och legitimationsskyldighet för kunderna skulle tillses att avstängningen blev någorlunda effektiv. Utredningens förslag i denna del genomfördes föregående år.

Vidare föreslog utredningen, att systempersonalen skulle få befogenhet att i uppenbara fall avvisa kunder, oaktat de inte avstängts, t. ex. interner på vårdanstalter, kunder som »hängde på låset» eller återkom flera gånger samma dag o. s. v. Åtgärden skulle, om vederbörandes identitet var känd, anmälas till bolagets distriktsförvaltning. Härigenom erhöles kontroll över att befogenheten i fråga inte användes i oträngt mål. Anordningen skulle emellertid också tjäna det syftet, att de nykterhetsvårdande myndigheterna skulle få kännedom om missbrukaren.

Detta förslag ansåg föredragande departementschefen vid anmälan av proposition nr 143 till 1957 års riksdag sig inte kunna förorda. I förevarande avseende anförde departementschefen.

Om butikspersonalen i enlighet med vad här förordats får uttrycklig befohlenhet att kräva legitimation, synes de av utredningen påtalade missförhållandena i butikerna i huvudsak kunna bemästras. Utredningens förslag om rätt för personalen att i särskilda fall tillfälligtvis vägra utminuterung är att se som ett komplement till de effektiviserade avstängnings- och legitimationsreglerna. Vissa skäl talar utan tvivel även för detta förslag, och remissinstansernas reaktion har i huvudsak varit gynnsam. Av yttrandena framgår emellertid också, att förslaget genomförande skulle bli förenat med svårigheter. Kontroverser mellan butikspersonalen och kunderna skulle inte kunna undvikas. Härtill kommer, att den nuvarande butiksgenerationen inte är och enligt min mening inte heller bör vara uppbyggd för nykterhetsvårdande uppgifter och därmed sammanhängande utredningar och bedömningar. Även om ett vidgat samarbete mellan systembolaget och nykterhetsnämnderna är önskvärt, bör det helt ankomma på de senare att handlägga egentliga nykterhetsvårdande uppgifter. Av dessa skäl kan jag inte biträda utredningens förslag i nu nämnd del.

Av innehållet i *de förevarande motionerna* må här återges följande.

I *motionerna* I:58 och II:88 framhålles, att omständigheterna talar för att nykterhetsnämnderna har en mycket differentierad inställning till avstängningar. Sålunda hade ett par län inga avstängda under första månaden efter nya avstängningsbestämmelsens ikraftträdande, och ett län hade ännu den 1 september 1957 icke beslutat om någon avstängning. Detta tydde på att man på nykterhetsnämndshåll alltjämt är tvivlande vad gäller värdet av dylika åtgärder. I de flesta fall motverkar klienten kategoriskt ett avstängningsbeslut. Genom att avstängningsbeslut jämlikt 14 § nykterhetsvårdslagen skall skriftligen delgivas missbrukaren, förhalas ärendet avsevärd tid. Enligt motionärernas mening borde en alkoholmissbrukare kunna avstängas interimistiskt i avvaktan på utredning. Det finns en stor grupp alkoholmissbrukare, som på grund av skilda orsaker undgår ingripande från nykterhetsnämnd, trots att behovet av nykterhetsvård är påfallande. Det är oftast fråga om personer utan ordnade bostads- och arbetsförhållanden, vilka som regel undkommer även avstängningar. Avstängningsbestämmelserna bör därför göras smidigare och utformas så, att även distriktschef ges rätt och skyldighet att besluta om avstängningar, varigenom bestämmelsen samtidigt finge ett vidgat tillämpningsområde bland grova missbrukare. Ur rent psykologisk synpunkt skulle vara fördelaktigt om nämnderna blev befriade från skyldigheten att besluta om avstängningar i sådana fall, där beslutet främst dikteras av hänsynstagande till allmän ordning och genom att det måste anses olämpligt att alkohol utlämnas till vederbörande. Utvidgas beslutanderätten i avstängningsfrågor till distriktschef, finge nykterhetsnämnd, som vanligen har synnerligen begränsade personella resurser, möjlighet att ägna mer tid åt godartade vårdfall. Otvivelaktigt är »svartlistning» bland alkoholister en synnerligen impopulär åtgärd, som i många fall åstadkommer irritation och åtskilliga gånger försvårar eller omöjliggör ett effektivt vårdarbete. Förläggandet av beslutanderätten till länsnykterhetsnämnden förtager icke beslutets negativa verkan på vårdarbetet. En lagändring i enlighet med detta förslag torde kunna medföra att system-

personalen åtminstone i viss mån kände sig allierad med nykterhetsvården.

Utgångspunkten för yrkandet i motionerna I:93 och II:90 är det faktum, att försäljningen av alkoholdrycker visar en stark tendens till stegring i samband med större helger. Ökningen är speciellt märkbar i fråga om utminuteringsen. Antalet fylleriförseelser stiger också vid dessa tillfällen. Under den helgfria november 1955 uppgick värdet av utminuteringsen i hela landet till 104 726 976 kronor, medan i december inträdde en ökning med närmare 62 miljoner kronor till 166 538 278 kronor. Även om det delvis är frågan om ökad försäljning till sådana alkoholkonsumenter, som gör större inköp enbart i samband med helger men dessemellan har en låg alkoholkonsumtion, är det självklart att kategorien alkoholmissbrukare svarar för en stor del av ökningen. Deras redan förut alltför höga konsumtion tenderar att stegras än mera just vid helgerna.

Från olika håll framfördes önskemål, att Nya systemaktiebolagets butiker skulle hållas stängda måndagen den 23 december 1957, vilket bolaget under hänvisning till gällande försäljningsbestämmelser inte ansåg sig kunna tillmötesgå.

Det vore utan tvekan synnerligen önskvärt, om åtgärder kunde vidtagas som skulle försvåra tillgången på rusdrycker för alkoholmissbrukarna. Närmast till hands ligger då att föranstalta om stängning av systembutikerna ett par dagar före en helg. Detta skulle innebära att missbrukarna, som så gott som uteslutande göra sina inköp av rusdrycker för omedelbar konsumtion, tvingades till minskad konsumtion under själva helgdagarna.

En representant för Nya systemaktiebolaget har inför utskottet lämnat vissa upplysningar i det föreliggande ärendet. Vidare har utskottet erhållit vissa uppgifter rörande Nya systemaktiebolagets värdemässiga försäljning i utminuteringsen under dels veckan den 11—16 november 1957, dels de sex närmaste före påsken 1957 inträffande försäljningsdagarna och dels motsvarande tidrymd närmast före julen 1957. Härav må redovisas följande uppgifter avseende hela riket.

	1 000 kr %	1 000 kr %	1 000 kr %	1 000 kr %	1 000 kr %	1 000 kr %	1 000 kr
Veckan 11—16 nov. 1957	måndag 2 219 9,7	tisdag 2 288 10,0	onsdag 2 592 11,3	torsdag 3 179 13,8	fredag 5 177 22,5	lördag 7 522 32,7	hela perio- den 22 977
Sex försäljnings- dagar före pås- ken 1957	fredag 12/4 5 150 9,5	lördag 13/4 7 999 14,8	måndag 15/4 5 260 9,7	tisdag 16/4 7 718 14,2	onsdag 17/4 13 942 25,7	torsdag 18/4 14 185 26,1	54 254
Sex försäljnings- dagar före julen 1957	tisdag 17/12 7 504 9,8	onsdag 18/12 9 072 11,8	torsdag 19/12 10 899 14,2	fredag 20/12 14 280 18,7	lördag 21/12 14 218 18,6	måndag 23/12 20 555 26,9	76 528

Utskottet

I de förevarande motionerna föreslås en komplettering av de åtgärder på nykterhetslagstiftningens område som vidtagits i syfte att försvåra möjligheterna för alkoholmissbrukare att komma över rusdrycker. De föreslagna åtgärderna tar sikte på sådana fall, då det ur allmän ordningssynpunkt är direkt stötande att utminutera rusdrycker eller då det av sociala skäl och av hänsyn till missbrukarnas familjer framstår som särskilt angeläget att begränsa inköpsmöjligheterna.

I de likalydande motionerna I: 93 och II: 90 föreslås sålunda att i rusdrycksförsäljningsförordningen införes ett förbud mot öppethållande av systembutikerna två dagar närmast före varje större helg. Härigenom skulle alkoholmissbrukarna, som så gott som uteslutande gör sina inköp av rusdrycker för omedelbar konsumtion, tvingas till minskad konsumtion under själva helgdagarna.

Beträffande butikstiderna stadgas 16 § rusdrycksförsäljningsförordningen, att utminutering må äga rum å söckendagar från kl. 9 till kl. 18. På dag före sön- eller helgdag må utminutering dock ej fortgå längre än till kl. 16. Några bestämmelser om att butikerna skall hållas stängda viss eller vissa söckendagar finns ej. De butikstider som föreskrives i förordningen är i och för sig endast maximitider men bör enligt motiven till lagstiftningen vara de normala. Nya systemaktiebolaget kan emellertid, när skäl därför finnes, tillämpa kortare tider eller stängning en hel söckendag. I enlighet med uttalanden i motiven till bestämmelserna har bolaget brukat eftersträva att följa de å resp. orter tillämpade allmänna butikstiderna. Butikerna hålles vidare stängda påsk-, pingst-, midsommar-, jul- och nyårsaftnar.

Enligt 56 § rusdrycksförsäljningsförordningen gäller bl. a. att länsstyrelse ävensom polismyndighet — för visst tillfälle, då så anses erforderligt för ordningens upprätthållande — äger förbjuda detaljhandel med rusdrycker eller föreskriva inskränkningar däri.

Utskottet vill inledningsvis uttala sin fulla anslutning till syftet med de nämnda motionerna. De påfrestningar, för vilka alkoholmissbrukarnas familjer även i vanliga fall ofta är utsatta, kommer av lätt insedda skäl att kännas tyngre då missbruket sker under de större helgerna. Problemet är visserligen bara en del av den större frågan hur man skall komma till rätta med alkoholmissbruket, men detta bör i och för sig ej hindra genomförandet av åtgärder av mer begränsad räckvidd.

Som framgår av de ovan redovisade siffrorna, vilka pekar i samma riktning som tidigare erfarenheter, företer alkoholförsäljningen en mycket kraftig stegring i samband med de större helgerna. Under julmånaden 1957 t. ex. var utminuteringen i hela landet ca 60 procent högre än under november månad samma år. En betydande del av den ökade försäljningen i samband med helgerna sker de två söckendagarna närmast före helgen. Till större delen får denna ökning emellertid antagas hänföra sig till inköp från måttlighetsförbrukare. Några säkra slutsatser om och i vad mån ökningen faller på miss-

brukarna tillåter inte det statistiska material, som för närvarande förefinns, men det torde vara berättigat antaga att ökningen för deras del är procentuellt mindre än för andra förbrukare.

Emellertid måste utskottet av flera skäl ställa sig tveksamt inför den i motionerna föreslagna lagstiftningsåtgärden.

Till en början vill utskottet framhålla, att den nya lagstiftningens syfte på längre sikt är att främja en utveckling mot minskning av konsumtionen och missbruk av alkohol. Huvudvikten har därvid lagts på positiva åtgärder såsom upplysning, undervisning, ungdomssociala åtgärder samt en förbättrad vård av alkoholskadade. Lagstiftningen om försäljning av alkoholhaltiga drycker har utformats med sikte på att den på bästa sätt skall stödja dessa åtgärder. Härvid har man ansett att en lagstiftning, som ger ökad frihet åt den enskilde och på honom lägger ett ökat mått av personligt ansvar, är den lämpligaste för att nå detta syfte.

I enlighet härmed har försäljningslagstiftningen tilldelats en mera blygsam uppgift än tidigare. Den är inte längre avsedd att ge den huvudsakliga lösningen av nykterhetsfrågan. Dess uppgift är i stället att utgöra ett stöd för de positiva åtgärder på vilka tyngdpunkten i den nya nykterhetspolitiken vilar. För att på bästa sätt fylla denna uppgift hör den, enligt vad som uttryckligen framhölls under förarbetena till lagstiftningen, vara jämförelsevis fri, och försäljningsrestriktionerna bör vara klart motiverade och lätta att tillämpa.

I detta sammanhang bör även erinras om det ovan återgivna uttalandet av departementschefen i proposition nr 151 till 1954 års riksdag, vari framhölls att utminuteringsstiderna utan tvivel hade viss betydelse ur nykterhetssynpunkt, men att denna betydelse dock inte fick överdrivas. Det torde med fog kunna göras gällande, att den i nykterhetshänseende mindre skötsamma delen av kunderna alltid skulle komma att ha tid att passa expeditionstider och inskränkningarna främst gå ut över den i nykterhetshänseende oförvitliga delen av kundkretsen.

I viss mån är syftet med motionerna redan tillgodosett genom att systembutikerna hålles stängda påsk-, pingst-, midsommar-, jul- och nyårsaftnar.

En stängning av Nya systemaktiebolagets butiker ytterligare en dag före de större helgerna skulle måhända medföra någon minskning av alkoholkonsumtionen totalt sett. Emellertid finns det såvitt utskottet kunnat bedöma all anledning antaga att de verkliga missbrukarnas spritkonsumtion skulle nedgå i förhållandevis ringa utsträckning. En mycket stor del av dem torde på andra vägar skaffa sig tillgång till rusdrycker. Det kan därvid befaras att spritförsäljningen via langare skulle tillta betydligt. Vidare torde man kunna räkna med att en stor del av de mindre skötsamma skulle i ökad omfattning besöka restaurangerna under helgerna för att täcka sitt spritbehov. Det är därför osannolikt att något väsentligt vinnes med den ifrågasatta stängningen. Åtgärden skulle enligt utskottets uppfattning i huvudsak komma att rikta sig mot de skötsamma alkoholförbrukarna.

Utskottet vill i detta sammanhang även erinra om att sedan någon tid tillbaka viss försöksverksamhet i fråga om systembutikernas öppethållande bedrivs av Nya systemaktiebolaget. Försöken har upplagts så, att systembutikerna på vissa orter tillämpar andra tider än normalt. Någon tid efter det försöken påbörjats sökte 1956 års rusdrycksförsäljningsutredning genom förfrågningar på olika håll få material för en bedömning av verkningarna av de ändrade butikstiderna. Utredningen fann emellertid att tiden dittills varit för kort för att ge underlag för några egentliga slutsatser. Utredningen ansåg sig emellertid kunna konstatera, att mera framträdande nykterhetspolitiska vinster inte torde vara att vänta av förkortade butikstider. Enligt vissa uppgifter hade iakttagits en ökad langning på vissa provorter. Dessa uppgifter kunde, framhöll utredningen, tyda på att de inskränkta butikstiderna i någon mån hindrat missbrukare från legala spritinköp, men de gav också en antydning om avigsidan av sådana åtgärder. Något förslag i ämnet ansåg utredningen sig ej böra framlägga. En åtgärd, som av de dittillsvarande erfarenheterna att döma eventuellt syntes kunna ge något resultat var att tillämpa en tidigare stängningstid på den eller de dagar, då veckoavlöningen i allmänhet utbetalas på respektive orter.

Efter det utredningen framlagt sitt betänkande har försöksverksamheten fortsatt. Enligt vad utskottet inhämtat föreligger emellertid ännu inte resultat, som kan ge säkert underlag för ett bedömande av om inskränkningar i butikernas öppethållande kan ha egentligt värde från nykterhetssynpunkt.

Enligt utskottets mening bör man avvakta ytterligare erfarenheter av den pågående försöksverksamheten, innan man vidtar så genomgripande inskränkningar som de i motionerna ifrågasatta. Utskottet finner sig således böra avstyrka bifall till motionerna I: 93 och II: 90.

Utskottet övergår här efter till att behandla yrkandet i de likalydande motionerna I: 58 och II: 88 om införande av möjlighet för distriktschef att besluta om avstängning av alkoholmissbrukare från inköp av rusdrycker.

Som av den tidigare lämnade redogörelsen framgår ändrades bestämmelserna om avstängning av alkoholmissbrukare från rusdrycksinköp genom 1957 års nykterhetslagstiftning på förslag av 1956 års rusdrycksförsäljningsutredning. Beslut om sådan avstängning skall meddelas av länsnykterhetsnämnd, som dock kan bemyndiga kommunal nykterhetsnämnd att besluta om avstängning. Däremot upptogs inte ett av utredningen framlagt förslag att personalen i systembutikerna skulle få befogenhet att avvisa kunder, oaktat de ej avstängts. Föredragande departementschefen anförde som skäl för sin ståndpunkt att inte biträda utredningens förslag i sistnämnda del, att den nuvarande butiksorganisationen inte var och inte heller borde vara uppbyggd för nykterhetsvårdande uppgifter och därmed sammanhängande utredningar och bedömningar. Även om ett vidgat samarbete mellan systembolaget och nykterhetsnämnderna var önskvärt, borde det helt ankomma på de senare att handlägga egentliga nykterhetsvårdande uppgifter.

Utskottet har från Nya systemaktiebolaget erhållit uppgift på antalet personer, som upptagits i butikernas spärrlistor vid olika tidpunkter. Enligt dessa uppgifter var totala antalet avstängda 4 685 den 1 augusti 1957, 5 355 den 2 september samma år, 6 768 den 2 december samma år och 7 571 den 4 januari 1958. Vid sistnämnda tidpunkt förekom avstängningar i samtliga län.

Efter vad som upplysts från Nya systemaktiebolagets sida förekommer i viss omfattning att butikspersonalen anmäler till distriktschefen eller understundom direkt till nykterhetsnämnden i länet eller på orten, då ett akut behov av avvisning av viss eller vissa personer uppkommer. Härigenom har ett snabbt ingripande kunnat ske på ett smidigt sätt. Enligt vad som uppgivits har något behov av ytterligare befogenhet för butikspersonalen att avvisa kunder icke framträtt sedan den nya lagstiftningen om avstängning trätt i kraft.

Utskottet får för sin del framhålla följande.

De uppgifter som åligger distriktschef hos Nya systemaktiebolaget och de uppgifter som enligt nykterhetslagstiftningen åvilar intendent för utskänkingsärenden fullgöres av en och samma person. I sin förstnämnda egenskap är denne en systemaktiebolagets tjänsteman. De principiella invändningar, som föregående år riktades mot uppslaget att ge personalen i systembutiker befogenhet att avvisa kunder, gäller enligt utskottets uppfattning även mot förslaget att ge distriktschefen rätt att meddela avstängningsbeslut. De rent nykterhetsvårdande uppgifterna bör således åvila nykterhetsnämnderna. Den omständigheten att distriktschefen tillika är intendent för utskänkingsärenden ger ej anledning att anlägga ett annat betraktelsesätt. Intendentens uppgifter avser utskänkingsärenden och är av en helt annan karaktär än det föreslagna åliggandet att meddela avstängningsbeslut.

Det sagda utesluter givetvis inte att ett samarbete mellan systembolaget och nykterhetsnämnderna äger rum. Det är tvärtom önskvärt att så sker. Härigenom torde förutsättningar kunna skapas för ett snabbt ingripande, då detta är påkallat ur ordningssynpunkt eller eljest. I detta sammanhang bör nämnas att beslut om avstängning går i verkställighet utan hinder av att det ej äger laga kraft.

Enligt utskottets uppfattning bör man avvakta erfarenheterna från 1957 års lagstiftning om avstängning av alkoholmissbrukare, innan man går vidare på denna väg. Av betydelse för bedömandet av behovet av ytterligare åtgärder blir även den framtida utvecklingen i fråga om länsnykterhetsnämndernas delegation av beslutanderätten i avstängningsärenden till lokal nykterhetsnämnd. Enligt vad utskottet inhämtat har länsnykterhetsnämnderna hittills begagnat denna möjlighet i ett fyrtiotal fall.

Av det anförda framgår att utskottet anser sig böra avstyrka de likalydande motionerna I: 58 och II: 88.

Under åberopande av vad sålunda anförts får utskottet hemställa,

1) att de likalydande motionerna I: 58 av herrar Lindahl och Lindgren samt II: 88 av fru Johansson m. fl. om ändrad ordning för beslut om avstängning av alkoholmissbrukare från inköp av rusdrycker; samt

2) de likalydande motionerna I: 93 av herr Johan Persson m. fl. och II: 90 av herr Hamrin i Jönköping m. fl. om förbud mot utminuterung av rusdrycker vissa dagar före varje helg,

måtte, i den mån de icke kan anses besvarade genom vad utskottet ovan anført, av riksdagen lämnas utan åtgärd.

Stockholm den 27 februari 1958

På bevillningsutskottets vägnar:

EDGAR SJÖDAHL

Närvarande:

från första kammaren: herrar Sjödahl, Hagberg, Eriksson, Spetz, Erik Jansson, fröken Ranmark, herrar Söderquist, Bengtson, Möller och Alvar Andersson*; samt

från andra kammaren: herrar Sundström, Kollberg*, Allard*, Kärrlander, Engkvist*, Andersson i Essvik, Nilsson i Bästekille*, Anderson i Sundsvall, Stenberg* och Eriksson i Bäckmora*.

* Icke närvarit vid justering av betänkandet.

Reservation

av herrar Spetz, Söderquist, Bengtson och Anderson i Sundsvall, vilka ansett att den del av utskottets yttrande, som börjar å s. 5 rad 8 nedifrån med orden »Som framgår» och slutar å s. 7 rad 18 nedifrån med orden »motionerna I: 93 och II: 90» bort ha följande lydelse.

Utskottet kan även i övrigt dela de synpunkter i frågan, som framförts i motionerna. Enligt utskottets mening bör utminuterung av rusdrycker genom systembutikerna över huvud taget inte äga rum under två söckendagar närmast före juldagen, påskdagen, pingstdagen och midsommardagen. Då nuvarande lagstiftning inte lägger hinder i vägen för Nya systemaktiebolaget att genomföra en sådan ordning, torde någon särskild bestämmelse härom inte behöva intagas i rusdrycksförsäljningsförordningen.

Med det anförda anser utskottet syftet med motionerna I: 93 och II: 90 vara tillgodosett.